צו לימוד התורה בפועל ממש, וואס אויף דעם דארף מען זיך פשוט אוועקזעצן און הארעווען אין לערנען.

און אויף דערויף ווערט ניט העלפן קיינע כוונות, ווי דער אלטער רבי זאגט אין תניא אז מ'קען האבן די גרעסטע און די העכסטע און די טיפסטע כוונות, אויב עס פעלט אבער די מעשה בפועל פעלט דער עיקר פון אלץ.

וואס דערפאר דארף מען פשוט קובע זיין זמן אויף לערנען תורה, בנוגע צו א קביעות בנפש איז פשוט אז דאס דארף זיין, דא רעדט מען אבער וועגן א קביעות אין זמן.

און ניט נאר א קביעות לויט די שיעורים הקבועים לכאו"א בלימוד התורה בלשון פון דעם אלטן רבי'ן אין תניא, וואס אויף דערויף איז מספיק "פרק א' שחרית ופרק א' ערבית" - נאר ווי ער איז דארטן גלייך ממשיך (אין תניא) אז "כל המוסיף מוסיפין לו", ביז אז ווערט "אושפזיכין לגבורה".

כז. און דוקא דורך דעם וואס מ'וועט הארעווען אין תורה, וועט מען האבן א ריבוי הצלחה אין "בכל דרכיך דעהו" און אין "כל מעשיך לשם שמים", ביז אין זיינע ענינ' רשות כפשוטו,

און דורך דעם וואס ער וועט אפגעבן דער "יד א'" שלו וועט ער באקומען די "ארבע ידות" פון דעם אויבערשטן.

ביז אז די תורה זיינער ווערט די "כוס ישועות אשא", דער כוס וואס איז מקבל די "ישועות" אין אופן פון "אשא", און דאס ווערט דער כוס וואס איז מקבל אלע ברכות וואס ווערן נמשך פון דעם אויבערשטן דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר צו אונז.

און "ועמדו הכן כולכם" צו מקבל זיין די ברכות אין בני חיי מזוני ורויחי ובכולם רויחי.

און וויבאלד אז דער כוס איז תורה; וואס תורה איז "ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים", ווערט די ברכה נמשך לפי ערך דער כוס וואס איז מקבל די ברכה.

און מ'איז זיך עוסק אין לימוד התורה, און אין אלע מבצעים, ובמיוחד אין דער "מבצע" שהזמן גרמא, "מבצע פורים".

ביז עס ווערט "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר", "אורה זו תורה", מיט די אלע אנדערע מארז"ל אין דעם פסוק.

בקרוב ממש, ובעגלא דידן.

* * *

כח. דערנאך איז דא דער דריטער ענין אין דעם שבת - וואס דאס איז דער שבת ההפסקה.

וואס דער פירוש בפשטות אין "הפסקה" איז לכאו' אן ענין שלילי וואס איז מפסיק צווישן צוויי ענינים, ובעניננו צווישן פ' שקלים און פ' זכור.

אבער וויבאלד אז דער שבת ההפסקה איז א שבת וואס אין איר לייענט מען א פרשה אין תורה - איז פארשטאנדיק אז דאס איז אן ענין חיובי, ביז אז דאס איז אן ענין אין תורה.

והביאור בזה:

בנוגע צו די הפסקות וואס זיינען דא אין א ס"ת צווישן יעדער פרשה זאגט דער ספרא אין ר"פ ויקרא אז "מה היו הפסקות משמשות ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה ובין ענין לענין".

ד.ה. אז די הפסקות אין תורה זיינען ניט קיין ענין שלילי וואס איז מפסיק צווישן אנדערע ענינים, נאר דאס איז אן ענין חיובי "ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה".

וואס דער ביאור אין דעם איז - אז וויבאלד משה האט געלערנט די פרשיות אין תורה מפי הגבורה, איז אזוי ווי יעדער ענין אין קדושה איז "מעלין בקודש", איז עד"ז פארשטאנדיק אז דער אויבערשטער האט זיך אויך געפירט אזוי, אז יעדער נייער פרשה וואס ער האט געלערנט מיט משה איז געווען באופן נעלה יותר ווי די פרשה שלפנ"ז.

און דערפאר האט מען מפסיק געווען צווישן יעדער פרשה, בכדי אז משה זאל זיך קענען צוגרייטן צו מקבל זיין די העכערע דרגא וואס ער וועט דערגרייכן אין דעם קומענדיקע פרשה.

און דא איז ניט דער פירוש אז משה האט ח"ו מפסיק געווען פון לערנען תורה, נאר דער פירוש אין דעם וואס מ'רופט דאס אן א הפסקה איז: בשעת די הפסקה האט משה געלערנט מיט זיך אליין ברוה"ק, וואס לגבי די דרגא פון לערנען מפי הגבורה ווערט דאס אנגערופן א הפסקה.

ד.ה. אז די הפסקות אין תורה האבן אין זיך צוויי נקודות:

א) זיי זיינען הפסקות נאר ביחס צו די מדריגה פון דעם הלומד ווי ער איז געשטאנען לפני די הפסקה.

ב) דאס איז א הקדמה און א הכנה צו א העכערע מדריגה.

כט. וואס דאס איז ע"ד ווי דער אלטער רבי איז מבאר אין תיבות קטן, די הקדמה פון שעהיוה"א (און דא זעט מען אויך ווי נגלה און חסידות און קבלה זיינען אלץ איין זאך):

ער איז דארטן מבאר דעם פסוק "שבע יפול צדיק וקם", אז אזוי ווי א מענטש דארף זיין א מהלך "וצריך לילך ממדריגה למדריגה ולא לעמוד במדריגה אחת לעולם", איז "בין מדריגה למדריגה טרם שיגיע למדריגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדריגה הראשונה" "ולא יקרא נפילה אלא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו שאעפ"כ הוא למעלה מכל אדם בעבודתו כי נשאר בה בחי' רשימו ממדריגתו הראשונה".

וואו האט מען דער ענין אין נגלה דתורה - איז דאס ע"ד ווי די הפסקות אין תורה וואס זיינען "משמשות ליתן ריווח למשה בין פרשה לפרשה", וואס די הפסקות זיינען הפסקות נאר לגבי די מדריגה וואו משה האט געהאלטן לפנ"ז, און די הפסקה גיט אויך דעם כח צוצוקומען צו א העכערע דרגא, ע"ד דער נפילה וואס איז דא צווישן יעדער מדריגה וואס ער רעדט אין תיבות קטן.

ל. עפי"ז וועט מען פארשטין א גמ' תמוה:

די גמ' (ב"מ פה, א) זאגט וועגן ר' זירא: "כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה (לויט א צווייטע גירסא - מ') תעניתא דלשתכח תלמודא בבלאה מיני' כי היכא דלא נטרדי'" און ער זאל קענען לערנען תלמוד ירושלמי.

די גמ' ברייננגט זיך אין די מאמרים פון דעם מיטעלן רבי'ן (שערי אורה) און אין די מאמרים פון די נשיאים שלאחריו, און משכילים אין חסידות מאטערן זיך צו שפאלטן א הר, און צו פארשטיין די אלע פרטי הדיוקים בזה - אבער אויף א קלאץ קשיא וואס איז דא אין דעם וואס א בן חמש למקרא פרעגט, שטעלט זיך קיינער ניט:

ר' זירא איז געווען מחוייב במצוות אזוי ווי יעדער איד, ובמילא איז ער אויך געווען מחוייב אין לימוד התורה בכל יום ויום, ווי אפגע'פסק'נט אין הל' ת"ת - איז ווי קען מען זאגן אז ר' זירא האט געפאסט מאה תעניתא (אדער מ' תעניתא) צו פארגעסן תלמוד בבלי, וואס בפשטות מיינט דא די אלע טעג וואס ער האט געפאסט האט ער ניט געלערנט תורה?

אפילו אויף סתם א אידן איז ח"ו אזוי צו זאגן, עאכו"כ בנוגע צו ר' זירא.

און דאס וואס מ'זאגט אז ער האט געפאסט מיינט דאס כפשוטו, ווארום דא רעדט מען ע"פ נגלה, און די גמ' זאגט בפירוש אז "יתיב מאה תעניתא".

ע"פ המבואר לעיל איז דאס פארשטאנדיק:

דאס וואס מ'זאגט אז ער האט פארגעסן תלמוד בבלי, איז ניט דער פירוש אז ער האט דאס פארגעסן כפשוטו, נאר לגבי די מדריגה פון לימוד התורה וואס איז געווען ביי אים ביז איצטער אין תלמוד בבלי ווערט די דרגא וואו ער האלט בשעת ער פאסט אנגערופן בשם "שכחה".

ע"ד ווי גערעדט פריער בנוגע צו משה רבינו, אז ס'איז ח"ו צו זאגן אז משה האט ניט געלערנט תורה בא די הפסקות צווישן פרשיות, נאר דער פירוש אין די הפסקה איז - בכדי "ליתן ריווח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה", וואס לגבי די מדריגה פון לערנען תורה מפי הגבורה ווערט דאס אנגערופן א הפסקה.

און דוקא דורך דעם "לישתכח" בא ר' זירא אז ער האט יורד געווען לגבי די מדריגה וואו ער איז געשטאנען פאר דערויף - איז ער צוגעקומען צו א העכער דרגא, צו די דרגא פון תלמוד ירושלמי.

ע"ד ווי ס'איז געווען בא משה רבינו אז דוקא דורך די הפסקה לגבי מדריגתו איז ער צוגעקומען צו לערנען תורה מפי הגבורה אין נאך א העכערער אופן.

לא. מכל האמור לעיל איז פארשטאנדיק אז די הפסקות אין תורה ועד"ז די שכחה וואס יאז געווען בא ר' זירה - זיינען אויך א מציאות פון תורה, נאר לגבי א העכערער דרגא אין תורה ווערט די נידעריקער דרגא אין תורה אנגערופן א "הפסקה" און א "נפילה" און א ענין פון "שכחה".

א דוגמא לזה אין הלכה:

דער דין איז אז "מבטלין ת"ת למקרא מגילה".

וואס אויף דעם פרעגט מען: מקרא מגילה איז דאך אויך אן ענין פון ת"ת - איז פארוואס זאגט מען "מבטלין ת"ת למקרא מגילה"?

איז איינער פון די ביאורים אין דעם איז:

לגבי די דרגא פון ת"ת וואס דער איד איז געשטאנען לפנ"ז ווערט מקרא מגילה אנגערופן ביטול ת"ת.

אבער דער ביטול פון מקרא מגילה איז אויך אן ענין אין תורה, און תורה הייסט אז ווען עס קומט צו מקרא מגילה איז "מבטלין ת"ת".

הנחה פרטית בלתי מוגה

וואס דאס איז ע"ד דער הפסק וואס איז דא בין פרשה לפרשה, וואס דאס איז אויך א מציאות אין תורה, ביז אז אין דערויף איז תלוי די כשרות פון דעם גאנצן ס"ת, ווארם עס מוז זיין דער הפסק און מקום חלל ופנוי אויף דער קלף אז דארטן זאל נאר זיין א קלף לבנונית אן אותיות.

עס איז דא דער ביאור אין דער מקום לבנונית אין א ס"ת, אז דאס באווייזט אויף די יר"ש און מס"נ, דער "ברכו בתורה תחילה" וואס דארף זיין פאר לימוד התורה, אבער דא רעדט מען ווי דער מקום לבנונית איז אין תורה גופא [וואס יעדער זאך מוז דאך אויך זיין אין תורה], אז אין לימוד התורה איז דא די הפסקה און דער נפילה לגבי די דרגא העכער אין לימוד התורה.

וואס בעבודה איז דאס אז ס'איז ח"ו צו זאגן אז משה רבינו איז געגאנגען שפאצירן בא די הפסקות בין פרשה לפרשה, ועד"ז קען מען ניט זאגן בא ר' זירא, נאר זיי האבן זיכער דעמאלט אויך געלערנט תורה, נאר לגבי די מדריגה אין תורה וואס זיי האבן געלערנט לפנ"ז איז דאס א הפסקה.

לב. די הוראה דערפון בעבודת כאו"א:

עס זיינען דא אזוינע וואס טענה'ן אז אזוי ווי ס'איז דא א ציווי "ושמרתם על נפשותיכם" און בפרט אז דער דאקטער האט געזאגט אז מ'דארף זיך אפרוען, מוז מען דאך אים פאלגן, ווארום ס'איז א ציווי אין תורה "רפא ירפא" - במילא טאר מען זיך ניט אנשטריינגען, און מ'דארף גיין שפאצירן, און גיין שלאפן.

זאגט מען אים אז תורה האט שוין באווארענט אזא טענה מיט דעם וואס זי האט אריינגעלייגט הפסקות בין פרשה לפרשה, בכדי צו באווארענען אז ס'איז ניטא אזא זאך ווי א הפסק כפשוטו פון לימוד התורה, און אפילו אז מ'דארף אמאל מפסיק זיין, איז דאס ניט אז מ'גייט ח"ו שפאצירן, דאס איז נאר א הפסקה לגבי די מדריגה וואו ער איז געשטאנען מיט א רגע לפנ"ז, און דאס איז א הכנה אז ער זאל צוקומען צו דרגא העכער מיט א רגע לאח"ז.

וואס דערפאר דארף ער הארעווען אין תורה, און מאטערן זיך לערנען חומש מיט רש"י ע"פ פשט"מ, און דאס געבן צו פארשטיין א בן חמש למקרא.

און לערנען מיט אים פשט"מ ווי ער פארשטייט דאס, ניט ווי די וואס ווילן איינזעצן און מתאים זיין די ענינים וואס זיי לערנען פון המשך ע"ב מיט דאס וואס רש"י שרייבט.

וואס דאס פארשטייט ניט א בן חמש למקרא, אין צען יאר פון יעצט וועט ער דאס אפשר פארשטיין, אבער איצטער פארשטייט ער ניט די ענינים פון המשך ע"ב.

וואס דערפאר דארף מען מיט אים לערנען לפי"ע ווי ער פארשטייט, און די כוונה איז אז מ'זאל נעמען די ענינים פון המשך ע"ב און. זיי אריינלייגן אין די אותיות פון פשט"מ וואס א בן חמש למקרא קען פארשטיין, און דאס לערנען מיט אים.

לג. ע"פ המבואר לעיל בארוכה איז אויך פארשטאנדיק בנוגע צו דעם שבת וואס איז שבת ההפסקה, אז דאס איז ניט סתם אן הפסקה צווישן פ' שקלים און פ' זכור, נאר דאס איז א הפסקה וואס איז א מציאות אין תורה.

וועט מען דאס פארשטיין בהקדם וואס אמאל איז די שבת ההפסקה צווישן פ' שקלים או פ' זכור (כבקביעות שנה זו), און אמאל איז דאס צווישן פ' זכור און פ' פרה, וואס דעמאלט קומט פ' זכור בהמשך אחד צו פ' שקלים.

וואס בעבודת האדם איז דאס:

הנחה פרטית בלתי מוגה

פאר אלץ קומט די עבודה פון שקלים, וואס א איד גיט אויף זיי מחצית השקל, אז דאס זאל נתאחד ווערן מיטן מחצית השקל פון א צווייטן אידן, און עס ווערט א שקל הקודש וואס דאס איז דער ענין פון אהבת ישראל אז מ'איז זיך מאחד מיט אלע אידן, און וויבאלד אז "קבוע לא בטל" בלייבט בקיומו יעדער אידן'ס השתתפות אין דעם "שקל הקודש" (ווי גערעדט אין דער פריערדיקער התוועודת (שיחת ר"ח אדר)).

א איד קען אבער דערנאך מיינען אז ער האט שוין אלץ אפגעטאן, ער האט אפגעגעבן זיין מחצית השקל, וואס דאס איז פעם א' בשנה, און מערער דארף ער ניט טאן, דער גזבר פון די שקלים וועט שוין מסדר זיין אלע ענינים.

קומט פ' זכור באך פ' שקלים און זאגט דעם אידן אז עס דארף זיין "זכור את אשר עשה לך עמלק" - ער דארף אלעמאל געדיינקען בכל השנה כולה אז ער דארף באווארענען דעם עמלק וואס איז דא ביי אים.

וואס דער עמלק איז דער וואס האט געזען אלע מופתים פון דעם אויבערשטן, און ער זעט אז דאס איז אן אמבטיה רותחת, און אעפ"כ טאנצט ער אין דעם אריין, אפשר קען ער מאכן א אידן קאלט, און מאכן בא א אידן א ספק, עמלק בגימטריא ספק, וואס דאס איז דער "ראשית גויים עמלק", פון דעם שטאמען אלע ענינים פון גויים און גוי'שקייט וואס איז דא בא א אידן.

לד. די עבודה קען אבער זיין אין צווי אופנים:

עס קען זיין אז די עבודה פון פ' שקלים איז בא דעם אידן מיט א קאך און א ברען, בדוגמא ווי דער אויבערשטער האט געוויזן משה'ן א "מטבע של אש", און פון דעם שבת פ' שקלים ווערט "מיני' מתברכין כולי יומין", אז עבודתו בכל השבוע און מיט די אלע שינויים וואס זיינען דא בשבוע, איז דורכגענומען מיט דער ענין פון "שקלים" -

איז דעמאלט דארף מען ניט אנקומען גלייך דעם שבת לאח"ז צו פ' זכור, ווארום דער איד דארף ניט האבן א דערמאנונג אין "את אשר עשה לך עמלק".

ער דארף נאר האבן דעם שבת ההפסקה, וואס זאגט אים אז דערנאך דארף מען מעלה זיין בקודש צו נאך א העכער עבודה אין קדושה.

עס קען אבער זיין אז די עבודה פון שקלים האט אים ניט דורכגענומען מיט א קאך און מיט א ברען - איז דעמאלט קומט פ' זכור גלייך אין דעם שבת נאך פ' שקלים צו באווארענען דעם אידן אז עס דארף זיין "זכור את אשר עשה לך עמלק".

לה. וויבאלד אז אין דעם שבת קומען צוזאמען די אלע דריי ענינים דער ענין פון פ' תרומה, דער ענין פון ו' אדר, און דער ענין פון שבת ההפסקה - דארף זיין א הוראה פון די אלע דריי ענינים צוזאמען.

און וויבאלד אז דאס זיינען דריי ענינים איז די הוראה פון זיי אלע צוזאמען איז מערער ווי דריי מאל איינער פון זיי, ע"ד ווי די גמ' זאגט אין סוטה בנוגע צו אויפהויבן א משא.

דער צד השוה פון די דריי ענינים - איז דער ענין התורה:

תרומה איז אותיות "תורה מ"", תורה וואס איז געגעבן געוואר במ' יום, ווי דער רבי מהר"ש איז מבאר אין זיינע מאמרים.

ו' אדר איז דער ענין פו "זכרו תורת משה עבדי", ווי גערעדט פריער.

הנחה פרטית בלתי מוגה

שבת ההפסקה איז דער ענין פון הפסקה ווי דאס איז אין תורה גופא און אין לימוד התורה ווי גערעדט פריער.

לו. און די דריי ענינים אין תורה זיינען דריי דרגות אין תורה:

ס'איז דא ווי תורה איז בהתלבשות אין זמן, וואס דאס איז ווי תורה איז געגעבן געווארן אין ארבעים יום, וואס דאס איז כולל גאנץ אריכות הזמן כמבואר בכ"מ אז דאס איז וואס דער מבול איז געווען מ' יום, און די מ' יום ליצירת הולד און די מ' ימים ראשונים, די מ' ימים אמצעי און די מ' ימים אחרונים וואס די תורה איז געגעבן געווארן.

וואס אין ספירות איז מ' - ספירות הבינה.

ובעבודת האדם איז דאס ווי תורה איז בהתלבשות אין הבנה והשגה, וואס דאס איז א חיוב אין דער לימוד פון תושבע"פ, וואס בשעת מ'לערנט תורה מיט הבנה והשגה נעמט דאס צייט, און דערפאר איז דאס בהתלבשות אין זמן.

דערנאך איז דא ווי די תורה איז למעלה מהזמן, און העכער פאר שכל און הבנה והשגה, וואס דאס איז די דרג' פון תורה ווי דאס איז "זכרו תורת משה עבדי": "זכרו" איז דער מח הזכרון, וואס דאס איז מוח החכמה כמבואר בכ"מ (ראה לקו"ש ח"ב), אדער כתר, "משה" איז ספירת החכמה, און "עבדי" איז ספירת הכתר.

ובעבודת האדם איז דאס ווי תורה איז העכער פאר שכל און הבנה והשגה, וואס דאס איז ווי מ'לערנט תורה מיט א ביטול פון ספירת החכמה אדער ספירת הכתר, און דעמאלט איז דאס אין אן אופן פון "זכרו תורת משה עבדי", ווי די גמ' זאגט: "בתחלה הי' משה לומד תורה ומשכחה עד שניתנה לו במתנה" (וואס דאס איז דער "ככלותו לדבר אתו").

והביאור בזה: תורה ווי דאס איז מצד א נברא בהתלבשות אין הבנה והשגה איז אין אן אופן פון "ומשכחה", ווארום דאס איז פארבונדן מיט די מדידות והגבלות פון א נברא.

דוקא ווען די תורה איז פארבונדן מיטן נותן התורה, וואס דאס איז דער לימוד מיט ביטול, פון חכמה אדער פון כתר איז מען ממשיך דער ענין הזכרון וואס דאס איז דער מח החכמה.

און ווי דער אלטער רבי ברייגגט אין הל' ת"ת פ"ב ה"י (אין נגלה) אז "אין שכחה לפני כסא כבודך" (ברכות לב, ב).

דערנאך איז דא די דריטע דרגא אין תורה, ווי תורה קומט אראפ אין א מעשה בפועל, "גדול לימוד שמביא לידי מעשה", און "כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו", און תורה אליין זאגט אן אז "מבטלין ת"ת מפני מצוה שא"א לעשות ע"י אחרים".

וואס בכללות איז דאס דער ענין ההפסקה וואס איז דא אין תורה, אז מ'איז מפסיק פון לימוד התורה דערפאר וואס תורה אליין הייסט אז מ'זאל מפסיק זיין.

לז. די הוראה דערפון אין עבודת האדם:

התחלת לימוד התורה דארף זיין מיט א ביטול פון "זכרו תורת משה עבדי" וואס דעמאלט איז מען פארזיכערט אז ווען ער וועט לערנען תורה בהבנה והשגה וועט ער ניט ארייגלייגן אין תורה וואס ער וויל, נאר ער וועט לערנען תורה צו הערן וואס די תורה וויל.

הנחה פרטית בלתי מוגה

און נאך די הקדמה פון "עבדי" מוז דער לערנען אראפקומען אין הבנה והשגה, און ניט יוצא זיין דערמיט וואס ער איז קורא בהורה און "לא ידע מאי קאמר", בדוגמא ווי מ'לייענט אותיות הזהר אן פארשטיין וואס דאס מיינט, וע"ד ווי דער של"ה זאגט אז מ'קען זאגן די שמות התנאים ואמוראים און די שמות המסכתות און דערמיט יוצא זיין לימוד התורה.

דערנאך זאגט מען אים "כל האומר אין לי אלא תורה גם תורה אין לו" - ער מוז מפסיק זיין פון זיין לימוד התורה און ארויסגיין אין וועלט און טאן א מעשה בפועל.

טרייט ער אז ער האט ערשט אפגעזעצט "ארבעים יום" לערנען תורה און "לא אכל ולא שתה" - איז וואס זאגט מען אים אז ער זאל מפסיק זיין פון לימוד התורה?

זאגט מען אים אז דוקא דורך דעם וואס ער וועט מפסיק זיין לפי שעה פון לימוד התורה פאר א "מצוה שא"א לעשות ע"י אחרים", וועט ער דערנאך צוקומען צו א העכערע דרגא אין לימוד התורה, ווארום "גדול לימוד שמביא לידי מעשה", און דורך די מעשה (הצדקה) "נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה".

און ער דארף טאקע וויסן אז דאס איז נאר א הפסקה קלה, ווארום ס'איז א "מצוה שא"א לעשות ע"י אחרים", אבער די כוונה איז אז דערנאך זאל ער צוריקגיין לערנען תורה און דוקא דעמאלט וואס ער וועט לערנען וועט ער האבן די הצלחה "אלף פעמים ככה".

ווי ס'איז פארשטאנדיק פון דעם גופא וואס מ'זאגט אז דורך די צדקה איז "נעשה מוחו ולבו זכים אלף פעמים ככה", וואס דער פירוש אין דעם איז ניט אז ווען ער טוט די מצוה האט ער מער הצלחה אין לימוד התורה, ווארום ס'איז טאקע ניט אזוי - בשעת ער טוט די מצוה לערנט ער בפירוש ניט, ווי מ'זאגט "מבטלין ת"ת מפני מצות שא"א לעשותה ע"י אחרים".

נאר דער פירוש אין דעם איז אז דערנאך ווען ער וועט זיך אוועקזעצן בפועל לערנען תורה וועט "מוחו ולבו" זיין "זכים אלף פעמים ככה", אז דאס וואס ער האט ביז איצט געדארפט האבן טויזענט שעה לערנען, וועט ער איצט דארפן נאר איין שעה צו לערנען, סיי בכמות און סיי באיכות,

און מיט די איבעריקע 999 שעה קען ער אויסנוצן אויף מקיים זיין נאך מצוות. און עס וועט נאך בלייבן א סאך צייט צו הארעווען אין לימוד התורה.

לח. דערנאך איז דא דער פירוש אין הפסקה ווי דאס איז אין תורה גופא:

מ'האט פריער גערעדט אז די הפסקה בין פרשה לפרשה איז דער ענין פון לבנונית וואס איז פנוי פון אותיות.

וואס די לבנונית איז דער ענין פון "אש לבונה", און דערנאך אז מ'שרייבט די אותיות התורה איז דאס "אש שחורה ע"ג אש לבונה" (אדער ווי די צווייטע גירסא בזה "אש לבונה ע"ג אש שחורה").

וואס למעלה אין השתלשלות איז דאס:

די "אש לבונה", וואס האט נאך ניט קיין אותיות ("אש שחורה") און איז מפסיק בין פרשה לפרשה איז בדוגמא דער הפסק הצמצום, וואס דאס איז א חלל ומקום פנוי.

און אע"פ וואס דער צמצום איז אן ענין נעלה, און דאס האט מעלות שלו איז דאס אבער א העלם, און דערפאר איז די כוונה פון דעם צמצום בשביל הגילוי (ראה

המשך תער"ב ח"ב. סה"מ תש"ד) אז דערנאך זאל ווערן "תורה אור" וואס באלייכט די וועלט.

און דוקא דורך דעם וואס די צמצום איז בשביל הגילוי, דערגרייכט עס אין א דרגא וואס איז נאך העכער פון לפנה"צ.

ועד"ז דער הפסק בין פרשה לפרשה, די "אש לבונה" איז כוונתה בשביל הגילוי, אז ז'ערנאך זאל זיין "אש שחורה ע"ג אש לבונה".

און עד"ז קומט דאס ארויס אין עבודת האדם, אז דוקא דורך דעם הפסק צווישן איין מדריגה אין לימוד התורה ביז דער העכערע מדריגה - קומט מען צו די העכערע מדריגה, ווי גערעדט פריער בארוכה.

לט. כאמור לעיל איז די כוונה פון די גאנצע דיבור אז מ'זאל פשוט מוסיף זיין אין לימוד התורה און פשט'לער.

און דאס איז די כוונה פון די אלע התוועדויות בכל השנה, ובמיוחד די התוועדויות הסמוכות צו דעם זמן - אז מ'זאל מוסיף זיין און מאכן נייע קביעות עתים לתורה, און אליין הארעווען אין תורה, ועד"ז פועל'ן אויף אנדערע.

און אפילו אין די זמנים הפנויים, ווען לכאו' דוכט זיך אויס אז מ'דארף גיין שפאצירן אדער גיין שלאפן, זעצט מען זיך אוועק לערנען.

און ווי גערעדט פריער אז ער קען האבן אלע כוונות, און אויך באקומען די גרעסטע שכר פאר העלפן אנדערע לערנען תורה - איז דאס אבער אלץ אין דעם גדר פון שכר און ניט שכר.

דאס קומט אבער ניט צו דער עילוי פון זיצן און לערנען תורה, וואס אין למעלה מזה.

ויה"ר אז ע"ד ווי די הפסקות וואס זיינען דא אין תורה, זאל ווערן א הפסק אין דעם גלות, "קץ שם לחושך".

ובקרוב ממש זאל משיח צדקנו קומען און ברייגנען די גאולה האמיתית והשלימה, "והוא ילמד את כל העם כולו".

* * *

מ. ס'איז דאך רגיל אפלערנען אן ענין אין פירוש רש"י אויף פרשת השבוע.

ובהקדם:

פירוש רש"י איז געשריבן געווארן ברוה"ק, וואס דערפאר איז אין דעם ניטא לא חסר ולא יתיר.

ע"ד ווי אלע ספרים וואס זיינען געשריבן געווארן ברוה"ק, און וואס זיינען נתקבל געווארן בתפוצות ישראל - איז דארטן אויך לא חסר ולא יתיר.

[ווי ער זאגט אין המשך תער"ב אז ביז דעם זמן פון דעם מהרש"א זיינען אלע חיבורים וואס זיינען נתקבל געווארן בתפוצות ישראל געשריבן געווארן מיט רוה"ק].

נכרי", זאל ער דאס ארייננציען אין חודש אדר,

וואס "דינא בהדי נכרי" איז כולל אויך די מלחמה מיטן "א-ל זר אשר בקרבך"[26], וואס בכל החדשים איז דאך "ולאום מלאום יאמץ"[27], קען מען דאך ניט וויסן ווער וועט מנצח זיין, משא"כ אין חודש אדר איז מען פארזיכערט אז מ'וועט מנצח זיין דעם יצה"ר.

ביז אז גאנץ חודש אדר איז "החודש אשר נהפך להם"[28] - אז אלע ענינים בלתי רצויים זיינען נתהפך געווארן לטוב, וואס דאס איז, אין עבודה, ניט נאר עבודת האתכפיא, נאר עבודת אתהפכא.

וואס דערפון איז דאך פארשטאנדיק וואס פאר א דרגא אין עבודה איז געווען אין חודש אדר -

און אעפ"כ זאגט מען אז ווען עס קומט דער חודש שלאח"ז, חודש ניסן - ווערט די עבודה אין א נייעם אופן לגמרי, ביז אין אן אופן פון באין ערוך, ביז אז די עבודה פון חודש אדר איז א העלם והסתר לגבי דער עבודה פון חודש ניסן.

וואס בכללות איז די נייע עבודה וואס דארף זיין אין דעם נייעם חודש - ע"ד ווי מ'זאגט אז אין לימוד התורה דארף זיין "בכל יום יהיו בעיניך חדשים"[29],

און וויבאלד אז תורה איז מלשון הוראה[30], און "תורה אור"[31], תורה דארף באלייכטן די גאנצע וועלט - איז אזוי ווי תורה דארף זיין אין אן אופן פון "חדשים", אזוי אויך דארפן אלע ענינים אין עבודה מיט וועלט זיין אין אן אופן פון "חדשים", און ניט נאר א הוספה לגבי ווי ס'איז געווען פריער.

ח. אין יעדער ענין וויל מען דאך האבן א גילוי (עכ"פ א רמז) פון נגלה דתורה:

מ'האט גערעדט אין א פריערדיקער התוועדות[32] וועגן א גמרא תמוה[33], אז ר' זירא "כי סליק לארעא דישראל יתיב מאה (מ'[34]) תעניתא דלשתכח גמרא בבלאה מיני' כי היכא דלא

- נטרדי'" -

----

26) ראה שבת קה, ב. 27) תולדות כה, כג. וראה פרש"י עה"פ. וראה תניא פ"ט (יג, סע"ב ואילך). ועוד. 28) אסתר ט, כב. וראה ירושלמי ריש מס' מגילה. רמ"א או"ח סו"ס תרפח. 29) פרש"י עה"פ תבוא כו, טז. וראה ספרי ופרש"י עה"פ ואתחנן ו, ו. שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב. 30) זח"ג נג, ב. 31) משלי ו, כג. 32) שיחת ש"פ תרומה. 33) ב"מ פה, א. 34) גי' הרש"ל שם.

נטרדי'" און ער זאל קענען לערנען תלמוד ירושלמי.

איז אינגאנצן ניט פארשטאנדיק (און קיינער שטעלט זיך ניט אויף דעם אע"פ וואס דאס איז א גמרא, און דאס ברענגט זיך בכמה מקומות אין חסידות):

ס'איז א בפירוש'ער לאו אין תורה[35] "השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח גו'", אז מ'טאר ניט פארגעסן אפילו איין זאך אין תורה, ווי דער אלטער רבי איז מאריך אין הלכות תלמוד תורה שלו[36],

ביז אז עס קען גאר זיין א הו"א אז איינער וואס איז א שכחן בטבעו, אדער ער פארגעסט "מחמת אונסו" זאל עב ניט לערנען תורה טאמער ער וועט דאס פארגעסן און ער וועט עובר זיין אויף דעם לאו, און דער אלטער רבי דארף אים דארטן מנחם זיין - אז ער איז ניט עובר אויפן לאו וכו' -

איז ווי קען מען זאגן אז ר' זירא האט ניט נאר געוואלט פארגעסן תלמוד בבלי, נאר ער האט זיך <u>משתדל</u> געווען און געמאכט א פעולה אז ער זאל פארגעסן תלמוד בבלי?!

ונוסף לזה:

דער אלטער רבי פסק'נט אין הלכות נזקי גוף ונפש[37] אז "אין לאדם רשות על גופו כלל . . ולא לצערו בשום צער" ("לפי שאין נפשו של אדם קנינו אלא קנין הקב"ה"[38]), און דערפאר טאר ער ניט פאסטן וכיו"ב, ועד"ז זאגט דער אלטער רבי אין אגה"ת[39].

דער איינציקער אויסנאם ווען מ'מעג פייניקן דעם גוף איז - ווען דורך דערויף וועט צוקומען א תועלת צו דעם גוף, ווארום דעמולט איז דער תועלת פון דעם צער - פאר דעם גוף אליין, ביז אז ס'איז כדאי דער צער פון דעם גוף צוליב דעם עילוי וואס וועט דערנאך צוקומען אין דעם גוף.

עפ"ז איז ניט פארשטאנדיק בנוגע צו ר' זירא:

ווי האט ר' זירא געמעגט פאסטן און מצער זיין גופו צוליב פארגעסן די תורה, וואס וויבאלד אז פארגעסן די תורה איז א דין ברור אז דאס איז א לאו מן התורה - איז דאך זיכער ניטא קיין תועלת אין דעם, איז ווי האט ער געמעגט פאסטן צוליב פארגעסן תלמוד בבלי?!

מ'קען ניט זאגן אז ר' זירא האט געפאסט צוליב דעם

- וואס -

---

35) ואתחנן ד, ט. 36) פ"ב ס"ד ואילך. 37) ס"ד. 38) רדב"ז לרמב"ם הל' סנהדרין פי"ח סוף ה"ו. וראה גם רמב"ם הל' רוצח ושמירת נפש פ"א ה"ד. 39) פ"ג.

וואס דורך דערויף וועט ביי אים צוקומען אן עילוי אין לימוד התורה, אז ער וועט לערנען תלמוד ירושלמי - ווארום:

אין יעדער ענין פון תורה, ובפרט אין לימוד התורה דארף מען האבן א סייעתא דשמיא, און תפלות מיוחדות וכו' - איז בשעת ר' זירא האט געפאסט אויף פארגעסן תלמוד בבלי, בכדי ער זאל קענען לערנען תלמוד ירושלמי, איז געווען א ספק צי ער וועט בכלל מצליח זיין, ובפרט מצליח זיין אין אן אופן אז דער לימוד התורה אין תלמוד ירושלמי וועט ביי אים זיין אויף א העכערן אופן ווי זיין לימוד התורה אין תלמוד בבלי,

ובפרט בנוגע צו דעם לימוד התורה אין תלמוד בבלי פון ר' זירא, וואס ער איז דאך שוין געווען א גדול בתורה נאך איידער ער איז געקומען קיין ארץ ישראל, כמובן פון כמה מקומות אין ש"ס און מרחז"ל זיין גודל העילוי צווישן אמוראים, און ער איז געווען א "חריף"[40], און א ראש ישיבה - איז דאך א ספק גדול צי ער וועט צוקומען צו א העכערן אופן הלימוד אין תלמוד ירושלמי,

ר.ה. אז ס'איז א ספק גדול צי ר' זירא וואלט בכלל געהאט א תועלת דערפון וואס ער האט געפאסט - איז ווי האט ער געקענט איינשטעלן אז ער זאל עובר זיין סיי אויף דעם וואס מ'טאר ניט פייניקן דעם אייגענעם גוף, און סיי אויף דעם לאו פון "השמר לך גו' פן תשכח" - צוליב א ספק אפשר וועט ביי אים צוקומען אן עילוי אין לימוד התורה פון תלמוד ירושלמי?!

ט. איז דער ביאור אין דעם, ע"ד ווי דער אלטער רבי איז מבאר אין דער הקדמה צו שעהיוה"א[41] אויפן פסוק[42] "שבע יפול צדיק וקם",

אז בשעת מ'גייט פון איין מדריגה צו א העכערע מדריגה איז "טרם שיגיע למדריגה עליונה ממנה הוא בבחי' נפילה ממדריג' הראשונה", "ואינה נקראת נפילה אלא לגבי מדריגתו הראשונה ולא לגבי שאר כל אדם ח"ו".

ועד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו ר' זירא:

וויבאלד אז ער האט געוואלט נתעלה ווערן אין לימוד התורה פון תלמוד בבלי צו תלמוד ירושלמי - האט ער געדארפט האבן דעם ענין הנפילה און שכחה צווישן די נידעריקע דרגא

- און -

----

40) הוריות בסופה. 41) עו, א. 42) משלי כד, טז.

און די העכערע דרגא, וואס דערפאר האט ער געפאסט, וואס דער ענין התענית בפשטות איז סותר צו לימוד התורה כדבעי, ביז אז דאס פועל'ט אן ענין פון שכחה, אבער דאס איז נאר אן ענין פון שכחה און נפילה לגבי מדריגתו, משא"כ לגבי אנדערע מענטשן, און לגבי שאר העבודה שלו איז דאס ניט קיין ענין פון שכחה און נפילה.

ועד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו לימוד התורה פון כאו"א:

לימוד התורה מוז זיין אין אן אופן פון "בכל יום יהיו בעיניך חדשים", וואס דערפאר איז צווישן דעם לימוד התורה פון איין טאג מיטן לימוד התורה אין דעם קומענדיקן טאג דארף זיין אן ענין פון ביטול און נפילה לגבי דער דרגא וואו ער האט געהאלטן ביז איצטער, וואס דאס פועל'ט אז דערנאך זאל ער קענען נתעלה ווערן אז זיין לימוד התורה זאל זיין אין אן אופן פון "חדשים" אין דעם קומענדיקן טאג.

י. ועד"ז איז פארשטאנדיק בנוגע צו דער עבודה וואס דארף זיין ווען עס קומט א נייער חודש:

וויבאלד אז ווען עס קומט א נייער חודש דארף די עבודה פון א אידן זיין אין אן אופן חדש לגמרי, כנ"ל בארוכה - דערפאר איז דא דער ענין הביטול צווישן איין חודש מיטן צווייטן חודש,

ווי מ'זעט דאס בא די לבנה בגשמיות, אז צווישן איין חודש מיטן צווייטן, ווערט די לבנה נתעלם לגמרי, ביז אז די לבנה ווערט אין אן אופן פון "לית לה כלום", וואס דאס איז נאך מער פאר "לית לה מגרמה כלום"[43], ווארום די לבנה איז "לית לה מגרמה כלום" במשך כל החודש, משא"כ דער ענין פון "לית לה כלום" איז בשעת די לבנה איז בכלל ניט מאיר בעולם.

און וויבאלד אז א איד איז "דומה ללבנה", ווערט ביי אים אויך בעבודתו א ביטול און א העלם והסתר פאר דערויף וואס ער הויבט אן עבודתו אין דעם נייעם חודש, ד.ה. אז זיין גאנצע עבודה פון דעם חודש שלפנ"ז (אע"פ וואס דאס איז געווען בשלימות) איז אזוי ווי א העלם והסתר לגבי די עבודה חדשה פון דעם נייעם חודש, כנ"ל.

און דוקא דורך דעם ביטול פון דער עבודה אין דעם חודש שלפנ"ז - קומט ער צו דער העכערער עבודה אין תומ"צ אין דעם נייעם חודש.

- ביז -

43) ראה זח"א לג, ב. רמט, ב. ובכ"מ.